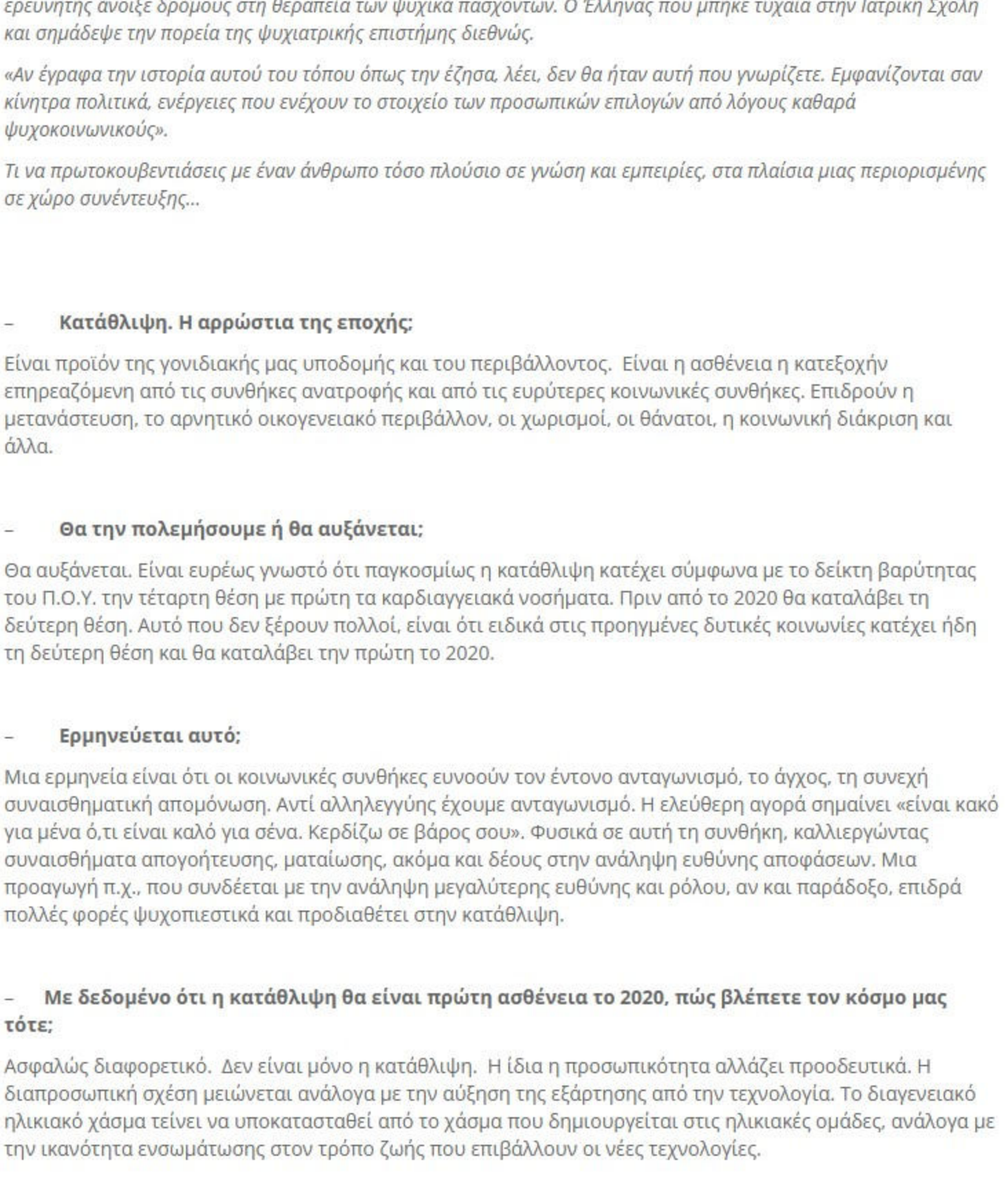

© 2011-2016, 10:58 PM

✓ **Κώστας Στεφανής: «Άξιες μου είναι η ανεξαρτησία, ο αντιδημογματισμός, ο σεβασμός της προσωπικότητας ή άλλου, η αμφισβήτηση της απόλυτης αλήθειας.» // Συνέντευξη στον Γιώργο Δουατζή**

(Ιούλιος 2007)

«Ήθελε το Σάββατο στο νοσοκομείο «Σωτηρία» σε ηλικία 88 ετών ο Κώστας Στεφανής, ένας από τους κορυφαίους καθηγητές ψυχιατρικής στην Ελλάδα και διεθνώς, ο οποίος είχε διατελέσει και υπουργός Υγείας. Αποχαιρετώντας τον, μια συνέντευξη εφ' όλης της ύλης στον Γιώργο Δουατζή.]

Κώστας Στεφανής. *Μια ζωή προσφοράς στον άνθρωπο. Ως γιατρός, θεραπεύει. Ως καθηγητής, μετέφερε γνώση. Ως ερευνητής, άνοιξε δρόμους στην θεραπεία των ψυχικών παθήσεων. Ο Έλληνας που μπήκε τυχαία στην Ιατρική Σχολή και σημάδεψε την πορεία της ψυχιατρικής επιστήμης διεθνώς.*

«Αν έγραφα την ιστορία αυτού του τόπου στην ηζύρα, λέει, δεν θα ήταν αυτή που γνωρίζετε. Εμφανίζονται σαν κίνητρα πολιτικά, ενέργειες που γίνονται στο πλαίσιο των προσωπικών επιλογών που γίνονται καθαρά ψυχολογικώς.»

Τι να πρικοπονοβενιάσεις με έναν άνθρωπο τόσο πλούσιο σε γνώση και εμπειρίες, στα πλαίσια μιας περιορισμένης σε χώρο συνέντευξης...

Κατάβληψη. Η αρρώστια της εποχής;

Είναι προϊόν της γονιδιακής υποδομής και του περιβάλλοντος. Είναι η ασθένεια η κατεξοχήν επηρεαζόμενη από τις συνθήκες ανατροφής και από τις ευρύτερες κοινωνικές συνθήκες. Επιδρούν η μεταναστευση, το αρνητικό οικογενειακό περιβάλλον, οι χωρισμοί, οι θάνατοι, η κοινωνική δικαιοσύνη και άλλα.

Θα την πολυμερούσαμε ή θα αυξάνεται;

Θα αυξάνεται. Είναι ευρέως γνωστό ότι παγκοσμίως η κατάβληψη κατέχει σύμφωνα με το δείκτη βαρύτητας του Π.Ο.Υ. την τέταρτη θέση με πρώτη τη καρδιαγγειακή νοσήματα. Πριν από το 2020 θα καταλάβει η δεύτερη θέση. Αυτό που δεν ξέρουν πολλοί, είναι ότι ειδικά στις προηγμένες δυτικές κοινωνίες κατέχει ήδη τη δεύτερη θέση και θα καταλάβει την πρώτη το 2020.

Ερμηνεύεται αυτό;

Μια ερμηνεία είναι ότι οι κοινωνικές συνθήκες εννοούν το έντονο ανταγωνισμό, το άγχος, τη συνεχή συναισθηματική απομόνωση. Αντί αλληλεγγύης έχουμε ανταγωνισμό. Η ελεύθερη αγορά σημαίνει «είναι καλό να μένα ό,τι είναι καλό για σένα. Κερδίσεις σε βάρος σου». Φυσικά σε αυτή τη συνθήκη, καλλιεργώντας συναισθηματικά απογοήτευση, μετρίωση, ακόμα και δόους στην ανάληψη ευθύνης αποφάσεων. Μια προαγωγή π.χ., που συνδέεται με την ανάληψη μεγαλύτερης ευθύνης και ρόλου, αν και παράδοξο, επιδρά πολλές φορές ψυχοπαρεατικά και προδιαθέτει στην κατάβληψη.

Με δεδομένο ότι η κατάβληψη θα είναι πρώτη ασθένεια το 2020, πώς βλέπετε τον κόσμο μας τότε;

Ασφαλώς διαφορετικό. Δεν είναι μόνο η κατάβληψη. Η ίδια η προσωπικότητα τελείως προσβεβλητή. Η διαπροσωπική σχέση μελώντας ανάλογα με την αύξηση της εξάρτησης από την τεχνολογία. Το διαγενειακό ρηκικό χάσμα τείνει να υποκαταστέθει από το χάσμα που δημιουργείται στους ρηκικούς ομάδες, ανάλογα με την ικανότητα εννοιαζόμενου στον τρόπο ζωής που επιβάλλονται οι νέες τεχνολογίες.

Ως έφηβος, ζήσατε την Κατοχή. Τι θυμάστε;

Έβλεπα ότι γεννιόταν ένας κόσμος διαφορετικός κοινωνικά, πολιτικά, επιστημονικά. Πέφτει η ατομική βύβα του Ναγκασακί και τη Χιρόσιμα και εξεφραζόταν εκτονάδες χιλιάδες ανθρώπων, αλλά ανοίγει ένας άλλος δρόμος στην κατανοήση της ύφης. Μπαίναμε στην τυπικήνική εποχή. Κάποιες ιδέες για το πώς είναι η ύλη του κόσμου, αφιερώνω άλλωστε.

Θέλατε να γίνετε φυσικός;

Η φυσική με ενδιέφερε πάρα πολύ. Με γοήτευε η έρευνα στα μοστικά της φύσης. Με είχε συνεπείρει η διάσπαση του ατόμου. Αλλά όμως περισσότερο κοινωνιολογικά προσανατολισμένος, αγάπησα και τη λογοτεχνία. Το χαρτζιλίκι μου πήγαινε στα κορυφαία που παλούσαν βιβλία. Η Ιατρική δεν με αουμπόισε. Βίβλια με άγγιζε ο Φρόντο και άπειρα άλλα που έμμεσα συνδεόμυνο με άλλες μου ανησυχίες για τον άνθρωπο. Αποβολόντες την περίοδο εκείνη, ήμουν ένα κράμα από διάφορες προτιμήσεις. Εν τέλει έπρεπε να δώσω εξετάσεις στο Πανεπιστήμιο.

Γιατί έπρεπε;

Περισσότερο από μια αίσθηση κοινωνικού χρέους. Έπρεπε να αποδώσω. Να κάνω κάτι που θα έπρεπε να αποκτήσω πρόνοια για τη ζωή. Δεν σκεφτόμυνο με κριτήριο τις επαγγελματίες προοπτικές. Τυχόν και απροσέμετα, εντούτοις παράδοξο, μπήκα στην Ιατρική Σχολή και με ιδιαίτερα καλή σειρά. Σκεπτόμυνο αν έκανα καλά που ακολουθούσα την Ιατρική, μέχρι το τέλος των σπουδών μου. Μάλιστα, μια κάποια επιτυχία μου στην ανάλυση του έργου του Τ. S. Eliot, αναζήτηώμασε τα λογοτεχνικά μου και συναφή ενδιαφέροντα.

Πως ακολουθήσατε την ψυχιατρική;

Ήταν η φυσική επιλογή. Ήταν ο μόνος κλάδος που μπορούσε να συγκεράσει την Ιατρική με τα άλλα μου ενδιαφέροντα.

Ήταν φιλοδοξία αυτό;

Όχι. Ανησυχίες για κατάκτηση γνώσης στο τι είναι ο άνθρωπος.

Εύκολη η ζωή τότε;

Για μένα η ζωή δεν ήταν καθόλου εύκολη. Για να σπουδάσω έπρεπε συγχρόνως να δουλεύω. Μετέφραζα μόνο για μια φαρμακευτική εταιρεία.

Τελειώνοντας την ειδικότητα;

Από τα σημαντικότερα επιτεύγματα μου όταν τελείωσα την ειδικότητα, ήταν ότι με προσέλαβαν στην Πανεπιστημιακή Κλινική στο Αγιγνείο, ως άμισθο βοηθό βοηθό. Ήταν εκεί που μεταξύ των άλλων, μου ανέθεσαν τη χρηρήση ενός νέου φαρμάκου στο οποίο ερευνώ ο ίδιος. Ηταν η πρώτη φορά που έπρεπε να ψυχιατρικό φάρμακο ήταν η χλωροφαινόλη, η πρώτη ουσιαστικά που άνοιξε την κλινική χρήση της. Ψυχιατρικό φάρμακο ήταν η χλωροφαινόλη, η πρώτη ουσιαστικά που άνοιξε την κλινική χρήση της. Ψυχιατρικό φάρμακο ήταν η χλωροφαινόλη, η πρώτη ουσιαστικά που άνοιξε την κλινική χρήση της. Ψυχιατρικό φάρμακο ήταν η χλωροφαινόλη, η πρώτη ουσιαστικά που άνοιξε την κλινική χρήση της.

Το πρώτο ψυχοφάρμακο. Όχι αντικαταθλιπτικό;

Όχι. Σταθμός για μένα ήταν το δεύτερο παγκόσμιο συνέδριο Ψυχιατρικής στη Ζυρίχη. Συμπτωματικά μπήκα σε μια αίθουσα όπου μιλούσε ένας Ελβετός, ο Κίθιν. Έλεγε ότι υπήρχε ένα φάρμακο που δοκίμασε σε αρρώστους και είδε ότι είχε επίδραση όχι τόσο στους ψυχιατρικούς, όσο στους καταθλιπτικούς. Μου έκανε τεράστια εντύπωση αυτό. Το πιο ανθρωπινό συναίσθημα, που είχαμε συνδέσει με το πένθος, την αποχωρισμό, τη μελαγχολία και όλα τα φρονικά προηγούμενα, να επηρεάζεται από μια χημική ουσία: Με πολύ κόπο και με πολλές μεσολαβήσεις, έπεισα να τελικά μου έδωσαν το φάρμακο για να το μελέτησω στον Ευαγγελισμό, όπου εν τω μεταξύ είχα ακολουθήσει τις επιδημιολογικές μελέτες της Καρπαλάζο. Έτσι ήρθε στα χέρια μου η δυνατότητα να μελετήσω πρώτος ο ίδιος, το πρώτο αντικαταθλιπτικό φάρμακο. Υπέβαλα σχεδόν μελέτες, εγκρίθηκε και δοκιμάστηκε το φάρμακο με αυστηρά κριτήρια σε δεκάδες αρρώστους, με κλινική και εργαστηριακή αξιολόγηση σε καθημερινή βάση.

Που έδειξε ότι;

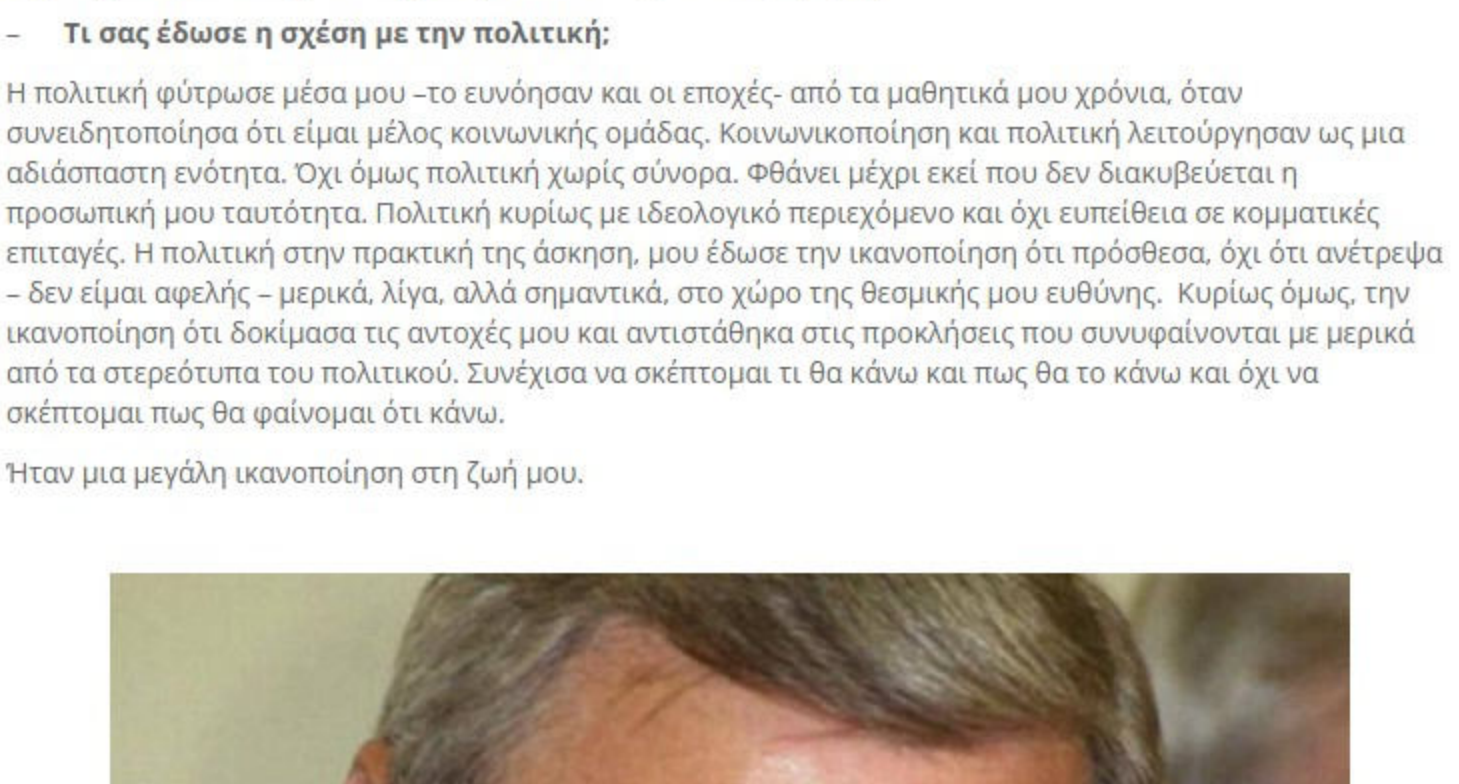
Προς μεγάλη μου έκπληξη, διαπίστωσα ότι ήταν ένα αντικαταθλιπτικό φάρμακο το οποίο μπορούσε να αλλάξει επιλεκτικά το καταθλιπτικό συναίσθημα. Προς κέρμηνη της πεποίθησής ότι δεν μπορεί μια χημική ουσία να αλλάξει το συναίσθημα. Η εργασία δημοσιεύθηκε στα «Νοσοκομειακά Χρονικά». Ήταν η πρώτη εργασία, μετά αυτή του Κίθιν, σχεδόν συγχρόνως με αυτές του Lehmann στον Καναδά και του Hippius στο Μόναχο. Φυσικά, η ελληνική δημοσίευση δεν είχε την τεράστια διεθνή απήχηση που είχαν οι άλλες.

Μπορούσατε να παρέμβετε με φαρμακευτικές ουσίες με ύλη, σε αυτό που πολλοί θεωρούν άλλο, την ψυχή. Τι σήμανε για σας αυτή η ανακάλυψη;

Σημείωσε μια καμψη στη ζωή μου. Οι ανησυχίες μου επικεντρώθηκαν σε αυτό. Αρχισα να σκέφτομαι ότι αυτό που λέμε συναίσθημα, αυτό που λέμε νοη, πνευματικές λειτουργίες, είναι κατά κάποιο τρόπο το προϊόν διεργασιών πάσης να είναι υλικό πρόγραμμα. Η παρεμβάση σε ορισμένα κομμάτια των διεργασιών που χρησιμοποιούν ορισμένα χημικά στοιχεία, μπορεί να τις αναδιοργανώσει. Μετά από τότε άρχισα να με «καίει» το ερώτημα πως λειτουργεί ο εγκέφαλος και παράγει συναίσθημα, νοητικές λειτουργίες, συνείδηση και μας κάνει αυτό που είμαστε.

Ζήσατε εκ των ενδόν ότι σημαντικότερο...

Ένα βιωματικό μονοπάτι που συμπίπτει με τη σύγχρονη ιστορία. Του πώς σκεπτόμαστε γενικότερα. Το πώς διαμορφώθηκαν οι καινοεργίες αντιλήψεις, τις οποίες εζήσα. Ήμουν άμεσος μέτοχος αυτών των εξελλέων.

Επόμενο βήμα;

Από κλινική στο αναζητήσα σε ποιο Κέντρο θα μπορούσα να πάω, για να μάθω κάτι περισσότερο για το πως λειτουργεί ο εγκέφαλος. Έκεί από τα σημαντικότερα Κέντρα ήταν το γενεαλογικό Mc Gill στο Μόντρεαλ, όπου ο Penfield και ο Jasper τότε είναι οι πρώτοι χαρτογράφοι της και επαναστασιακό. Με κάποιον σπίνια σπίνια, με δέχτηκαν στο πανεπιστήμιο τους, δεν ανταποκρίθηκαν στις προδιαγραφές, ενώπιον ανέτοιμος, αλλά μελέτοια υψηλήθωρη, λέει, σπινια και τα βράδια έκαναν και μεθυσμένα ηλεκτρονικής φυσικής στο Πανεπιστήμιο, για να χρησιμοποιώ τα προηγμένα για την εποχή ηλεκτρονικά όργανα για τη μελέτη των νευρωνικών κυττάρων. Αρχισα να μαθαίνω πως λειτουργούν τα νευρικά κύτταρα. Μαζί με τον Jasper, κάναμε τότε τις πρώτοεργίες ενδοκυττάρων καταγραφές, σε εγκεφαλοκίβητα. Μετά τη δημοσίευση αυτών των εργασιών, άρχισα αφιερώνω να δοκιμάζω παραφάρμακα από διάφορα πανεπιστήμια του κόσμου. Επέλεξα το γνωστό Ελβετικό ίδρυμα Ψυχικής Υγιεινής του ΗΠΑ, όπου μαζί με την κλινική δόσολογία στο νοσοκομείο Saint Elizabeth, ακολουθήκα ερευνητικά στην πειραματική Ψυχοφαρμακολογία.

Φαντάζομαι να ανασταθεί ο θάνατος;

Ήταν ίσως η πρώτη χαρά, νιώθοντας ότι ήμουν κάτι. Εκτοσε δεν ένιωσα ποτέ τόσο σημαντικό. Στην Ελλάδα έκανα επιτυχή πανεπιστημιακή ομοιοδομία, απέκτηρα τίτλους και διεθνή αναγνώριση, αλλά το συναίσθημα ότι αξίζω το εζήσα έντονα τότε.

Μπορούμε να παρέμβουμε φαρμακολογικά και στη λειτουργία του νοη;

Μπορούμε. Επεμβαίνουμε στους ανθρώπους που νιώθουν ότι καταθλιπτικοί, που λένε ότι ακούω φωνές, που μιλάνε με το θεό και σε άλλες περιπτώσεις. Είναι καθημερινή πρακτική στην ψυχιατρική. Σούμε στην απαρχή της παυσιοδότησης της μοριακής βιολογίας.

Φέρομυνο στα γονίδια μας μνήμη προγόνων;

Το γονίδιο μας, φέρει μέσα του όλη την ιστορία της ζωής, από τους μύκητες μέχρι τον άνθρωπο.

Τι είναι η ζωή;

Δημοσιεύθηκε από το νερύ. Κάποια στιγμή δημοσιεύθηκε ένα μύρο το οποίο μύσσεσε να αναθεωραστεί. Αυτός ο αναθεωρησμός, ήταν η έναρξη της ζωής. Από και, και πέρα σε τέσσερα και περισσότερα διακοσμομύρα χρόνια εξελικτικά, φτάσαμε στα διακόσιες χιλιάδες χρόνια πριν να εμφανιστεί ένα ο άνθρωπος με χαρακτηριστικά του ανθρώπου. Ο άνθρωπος όμως ο καλλεριστής, ο χέρστης εργαλείων, υποφέρει μόλις πριν από δώδεκα χιλιάδες χρόνια. Αν συγκρίνουμε από το διάστημα η το πρώτο διακοσμομύρα χρόνια από τη γέννηση της ζωής, αντιστοιχεί σε κάτι ελάχιστα. Αυτή είναι η σημαντικότητα του ανθρώπου μέσα στο χρόνο, μένα στο σημαντικό χρόνο.

Ασπαινάται που όμωφ όμως προκλητική αλαζονεία...

Αλαζονεία και νανικισμός, που όμως έχει υποστεί σοβαρά πλήηματα. Από τον Γαλιλαίο, το Δαρβίνο, τον Φρόντν και τελευταία από τη χατογράφηση το ανθρώπινου γονιδιώματος, αλλά και στα οικοδομικά μας υλικά είναι το ίδιο με αυτά που έχουν όλα τα ζώα, ακόμα και τα φυτά. Υπάρχουν οργανισμοί που έχουν περισσότερα γονίδια από μας, ο Άνθρωπος διαφοροποιείται βασικά από την ανάπτυξη του εγκέφαλου, κυρίως του μετωπιαίου λοβού.

Η αλαζονεία δεν χτυπιέται και από φόβο του θανάτου;

Ο άνθρωπος από τη στιγμή που απέκτησε συνείδηση αυτού, αναπτύσσει νου ο οποίος του επέτρεπε μεταξύ άλλων να νιώθει και τη βεβαιότητα του τέλους του. Από και, και πέρα άρχισα να βρίσκω τρόπους να αντέξει αυτή την επίγωση.

Αρνούμενος να δεχτεί το θάνατο ως τελευταία πράξη ζωής;

Κατά το ένστικτο της ζωής της επιβίωσης είναι πρωταρχικό. Δεν επιβάλλεται, σε φυσιολογικές βέβαια καταστάσεις. Ο Άνθρωπος, θέλει να ζει και να ευραστείται. Το ένστικτο αυτό είναι ο βασικός λόγος που δεν ζέρει ανθρώπους, ζέρει γονίδια, ζέρει διατήρηση του είδους και χρησιμοποιεί αυτό το ένστικτο για τη συνέχηση του είδους.

Η λογική δεν μπορεί να νικήσει το φόβο;

Είναι εποικοδομημα η λογική. Η λογική επεξεργασία σημαίνει επίγωση ότι θα πεθάνω. Βιωματικά την παρακάμπτω χιζίζοντα, πάνω στα θεμέλια του ένστικτου ζωής.

Δημιουργική διάθεση έχεις;

Θέλω όσο ζω να νιώθω ότι κάτι κάνω. Εξακολουθώ να εργάζομαι διευθυνόντας το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής (ΕΠΨΥ). Αγωνίζομαι να εξασφαλίσω ερευνητικά προγράμματα, να κάνουμε πολλά. Πηγαίνω και φυσικά συμμετέχω ενεργά στα δραστηριότητες της Ακαδημίας.

Γιατί καταφεύγει στην Τέχνη ο άνθρωπος;

Διότι έχει ανάγκη να υπερβεί τον εαυτό του. Από τη στιγμή που έχει επίγωση του θανάτου του, άρχισα να τον πολεμάει με διάφορους τρόπους.

Μια έκφραση αθανασίας;

Ναι. Αφήνει κάτι που είναι δικό του και θα εξακολουθεί να υπάρχει μετά από αυτόν.

Η τέχνη, προηγείται της επιστήμης;

Η τέχνη ανέκδοτη, αναπτύσσεται στη συμβολική, εκφράζει την ανάγκη για την υπέρβαση εαυτού και του χρόνου. Η επιστήμη αποσκοπεί στην κατανόηση – και την αλλαγή – της φύσης. Η τέχνη τελειώνει με το όργιο της δημιουργίας της. Η επιστήμη ξαναρχίζει με τα ερωτήματα και την πρόκληση που δημιουργεί το νέο επιστημονικό επίτευμα. Στο ίδιο θέμα, στον ίδιο μου μπορούν να συμπυκνώνουν και να συμερνούν θετικά και τα δύο. Κλασικό παράδειγμα ο Διο Φίντι.

Η Ψυχιατρική στην Ελλάδα έχει συνδέσει με το όνομα σας.

Ευπρόσδεκτη η παρατήρηση σας, αλλά δεν είμαι εκείνος που θα την υποστηρίξει. Εγώ έχω επίγωση των απειροστών ορίων που είναι αυτός ο χώρος. Στην Ψυχιατρική δεν υπάρχει μια και μόνη αλήθεια. Είναι ένα αντικείμενο που πρέπει να προσαρμόζεται από πολλές πλευρές. Αυτός είναι ο λόγος που στα 26 χρόνια που διηύθησα την Πανεπιστημιακή Ψυχιατρική Κλινική έφρασα όλα τα λυολογία να ανθίσουν. Ψυχοφαρμακολογία, Βιολογική Ψυχιατρική και Θεραπεία και παράλληλα καλλιέργεια και εφαρμογή των βασικών ψυχοθεραπειών, όπως και ανάπτυξη της Κοινωνικής Ψυχιατρικής. Αυτά που έγιναν στον τομέα αυτόν στο Αγιγνείο, αποτελέσαν και τη θεσμική βάση των νόμων που ακολουθούσαν για τη δημιουργία εξωνοσοκομειακών δομών. Το βάρος από πλευράς κρατικών φορέων τα τελευταία χρόνια στον τομέα της ψυχικής υγείας έχει προαναταλείσει οωτά κυρίως στην αποασυλοποίηση, όμως δεν αρκέι. Πρέπει να δημιουργηθούν ψυχιατρικές κλινικές στα γενικά νοσοκομεία. Πιστεύω ότι οι ψυχικοί άρρωστοι δεν πρέπει να διαφεύγουν από τους άλλους αρρώστους. Ευκαίριο είναι να αντιμετωπίζονται, ακόμα και στα πλαίσια της πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Έτσι θα απαλλαγεί από τον αυτοστιγματισμό.

Η επαφή με τους ψυχικά αρρώστους;

Είναι μια επίπονη διαδικασία. Για μένα, η σχέση μου με τους αρρώστους αυτού – όπως είχα στην ευκαιρία να πα σε μια πρόσφατη διοίκηση, τιμω μου εκδηλώσει – με έκανε πρωταρχικό αυτό. Ήνως γιάρα στην εκουαρία και τους ο οφείλω. Πάντας είναι μια δουλειά που κατεχόμυνο υπενθυμίζω συμμετοχή και παράλληλα αγώνα συγκράτησης πόντης της συμμετοχής, σε ένα όριο. Να μην ταυτιστώ με τον άρρωστο, διότι μετά από αυτό να κάνεις αυτό που χρειάζεται. Αν ταυτιστώ είναι καταστροφική. Εξυπηρετώ, τότε περισσότερο τις δικές σου ανάγκες και λιγότερο τις ανάγκες του ασθενούς. Από την άλλη, δεν μπορεί να λειτουργήσει ο ψυχίατρος αποτελεσματικά, παρή με ένα βαθύ συναισθηματικής συμμετοχής στο πρόβλημα.

Είναι σημαντικό ότι υπάρχουν διάφορες σχολές στην Ψυχιατρική;

Ελπίζω ότι σταδιακά θα περιοριστούν. Είμαστε στην εποχή της εμπειρικής Ιατρικής. Πολλά αλλάζουν. Ελπίζω ότι η Πανεπιστημιακή όσο περνάει ο χρόνος, έχει μόνο θα Ιατροποικιστεί αλλά και θα επιστημονικοποιεί περισσότερο. Διλωθώ, όμως πρόταση της θα προφέρει τους ορους και τη δυνατότητα της αναισθησίας της με νέα εμπειρικά δεδομένα. Από την άλλη μεριά, έχουμε να ψυχιατρικιστούμε κώπων και οι άλλοι κλάδοι της Ιατρικής. Ο γιατρός όχι μόνο αξιολογείται και ενομοιομορφείται των εργατοεπαγγελματιών εξετέσεων. Να μην αντιμετωπίζεται την αρρώστια ξεκομμένη από το πάσαν άτομο.

Τα φάρμακα θα δώσουν λύση στους εξαρτημένους από ναρκωτικά;

Το μέλλον απρόβλεπτο. Νέες κοινωνικές συνθήκες, νέες εξαρτήσεις και πιθανόν νέα φάρμακα, μάλλον γονιδιακά.

Υπάρχει ψυχοθεραπεία χωρίς φάρμακα;

Για ποια κατάσταση και ποια ψυχοθεραπεία. Οι ψυχοπαθολογικές καταστάσεις είναι πολλές και δεν είναι όλες στο ίδιο όριο. Πάντας είναι από πολλαπλές πλευρές. Αυτός είναι ο λόγος που στα 26 χρόνια που διηύθησα την Πανεπιστημιακή Ψυχιατρική Κλινική έφρασα όλα τα λυολογία να ανθίσουν. Ψυχοφαρμακολογία, Βιολογική Ψυχιατρική και Θεραπεία και παράλληλα καλλιέργεια και εφαρμογή των βασικών ψυχοθεραπειών, όπως και ανάπτυξη της Κοινωνικής Ψυχιατρικής. Αυτά που έγιναν στον τομέα αυτόν στο Αγιγνείο, αποτελέσαν και τη θεσμική βάση των νόμων που ακολουθούσαν για τη δημιουργία εξωνοσοκομειακών δομών. Το βάρος από πλευράς κρατικών φορέων τα τελευταία χρόνια στον τομέα της ψυχικής υγείας έχει προαναταλείσει οωτά κυρίως στην αποασυλοποίηση, όμως δεν αρκέι. Πρέπει να δημιουργηθούν ψυχιατρικές κλινικές στα γενικά νοσοκομεία. Πιστεύω ότι οι ψυχικοί άρρωστοι δεν πρέπει να διαφεύγουν από τους άλλους αρρώστους. Ευκαίριο είναι να αντιμετωπίζονται, ακόμα και στα πλαίσια της πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Έτσι θα απαλλαγεί από τον αυτοστιγματισμό.

Μετέχει η τηλεόραση στην αύξηση των ψυχικών νοσούντων σήμερα;

Δεν μπορώ να σχηματίσω κάτι τέτοιο, τουλάχιστον ανησυχώ με τις ψυχώσεις. Το βέβαιο είναι ότι στην παιδική αλλά και την εφηβική ηλικία διαμορφώνεται σημαντικό ρόλο της διαμορφώσης της προσωπικότητας, κυρίως και στην εφηβική ηλικία διαμορφώνεται σημαντικό ρόλο της διαμορφώσης της προσωπικότητας, κυρίως και στην εφηβική ηλικία διαμορφώνεται σημαντικό ρόλο της διαμορφώσης της προσωπικότητας.

Τι σας έδωσε η σχέση με την πολιτική;

Η πολιτική φύτευσε μέσα μου – το ένστικτο και οι εποχές – από τα μαθητικά μου χρόνια, όταν συνειδητοποίησα ότι είμαι μέλος κοινωνικής ομάδας, κοινωνικοποιείται και πολιτική λειτουργίας ως μια προσωπική ενότητα. Όχι οριστικά, αλλά μερικώς. Πήρε το πετσόλι της Ιατρικής το 1953 και στη συνέχεια την εξειδίκευση Νευρολογίας – Ψυχιατρικής. Για κάποιο διάστημα υπηρέτησα ως Επιμελητής στο Ευαγγελισμό. Στη συνέχεια, για 5 1/2 χρόνια εργάστηκα κυρίως ως ερευνητής (παράλληλα με τις κλινικές του υποχρεώσεις) στο Πανεπιστήμιο McGill του Καναδά, στο Εθνικό Ίδρυμα Ψυχικής Υγείας και ΗΠΑ και το Νοσοκομείο Saint. Elisabeth, στην Ουάσινγκτον. Γυρίζοντας στην Ελλάδα πέσαμε όλες τις βαθμίδες της επιστημονικής ιεραρχίας, μέχρι τη βαθμίδα του Τρακτικού Καθηγητή. Ως Καθηγητής, διηύθησα την Πανεπιστημιακή Ψυχιατρική Κλινική στο Αγιγνείο για 26 χρόνια. 15ουσε το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής του οποίου και είναι διευθυντής μέχρι σήμερα. Υπήρξε επίσης Καθηγητής για 30 χρόνια του Ψυχοεργαστικού κέντρου του Πανεπιστημίου Οργάνισμού Υγείας για την Ερευνα και την Εκπαίδευση στην Ψυχική Υγεία. Επίσης Πρόεδρος της Διεθνούς Εταιρείας για την Κατάβληψη, Μέγιστος Πρόεδρος της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας της Παγκόσμιας Ψυχιατρικής Εταιρείας. Εξελέγη Πρόεδρος της Παγκόσμιας Ψυχιατρικής Εταιρείας και στη θέση αυτή παρέμεινε για 7 χρόνια. Εκτός, αποτελούσε ισοδύναμο μέλος του Συμβουλίου της. Προήχθηρε ανώτατη Επιτροπή για τη Διακρίβηση της Καθαρής και συντάξας σχετικό Ψήφισμα, που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση της Παγκόσμιας Ψυχιατρικής Εταιρείας το 1989 και αποτελεί την πρώτη διακήρυξη για τα δικαιώματα των ψυχικών αρρώστων.

Εξελέγη τακτικό μέλος της Ακαδημίας Αθηνών και διετέλεσε Πρόεδρος το 2006-2007.

Απέσπασε δεκάδες διηνικές διακρίσεις, όπως και Ελληνικές (πέραν εξελλέτης Επίτιμος Διόκτωρ των Πανεπιστημίων Θεσσαλονίκης και Αθήνας κτλ) και Εθνικές. Το 1996 έγινε το πρώτο μέλος της Εταιρείας και Πρόεδρος της Διεπιστημονικής Επιτροπής για τα Ναρκωτικά από το 2002 έως το 2004 Υπουργός Υγείας. Πανυέρησε το 1958 με την Αντελία Κοινωνική και απέκτησε τρία παιδιά. Το Νικό Φωφιά, τον Λεωνίδα νευρολόγο και την Έυα ακινητοστή.

Η σερά η πολιτιστήριος συννετεία του Γιώργου Δουατζή με ανθρώπους των Γραμμάτων και των Τεχνών, οι οποίες δημοσιεύσε το Fractal, έχουν στόχο την καταγραφή της ζωής και των απόψεων προσωπικότητων που συμβάδισαν με το έργο τους το σύγχρονο πολιτιστικό γίνεσθαι. Η επανομοιοποίησή τους σε ηλεκτρονική μορφή κάνει ευκολότερη την πρόσβαση σε ένα ενδιαφέρον και πολύτιμο αξία.

* Ο Γιώργος Δουατζής (www.douatzis.gr/) γεννήθηκε στην Αθήνα, σπούδασε κοινωνιολογία-πολιτική, δημοσιογράφη και δημοσιογράφη, ασχολείται κυρίως με την Πολιτική. Έχει εκδώσει τέσσερα βιβλία και μεταφράσει σε ελληνικά συλλογικά. Έργα του έχουν μεταφραστεί στα αγγλικά, ρωσικά, γαλλικά, γερμανικά, ισπανικά, ταρκακά.

Μοκρσάστε το άρθρο:

